

Remissvar från Svenska kyrkans församling i Melbourne på utredningen *Utlandskyrkan: struktur och delaktighet*

DEMOKRATIUNDERSKOTT OCH DELAKTIGHETSPROBLEM I SVENSKA KYRKANS UTKANT?

INLEDNING

Utredningens uppdrag att se över de demokratiska frågorna för utlandssvenskar i Svenska kyrkan och förbättra styrningen av utlandskyrkan (baksidestext SKU 2009:1) är viktigt för Svenska kyrkans verksamhet utomlands. Just därför att det är viktigt, är det förslag som läggs fram och de principer som detta tycks bygga på värda att granskas. Vi vill lyfta fram några svagheter i utredningen och därmed ifrågasätta vissa av de principer som lett fram till förslaget.

KYRKOSYN

När utredningen föreslår att knyta organisationen av utlandsförsamlingar och styrningen av dess verksamhet närmare den administrativa stödfunktion som kyrkokansliet är (en stödfunktion främst till stiftet i Svenska kyrkan och kyrkomötet) finns det anledning att ifrågasätta kyrkosynen. Detta sagt även om koppling till ärkebiskop (vars roll som stiftsbiskop i Sverige tycks bli allt mindre, också som en konsekvens av detta förslag) och till Uppsala domkapitel nödtorftigt görs gällande i utredningen. Grundmönstret att församlingarnas liv i Svenska kyrkan är insatt i en struktur som knyter församlingar till en biskop och ett domkapitel upprätthålls i förslaget på ett teoretiskt plan. Men vi har svårt att tro att de praktiska konsekvenserna av förslaget blir att församlingarna alltmer upplever sig relaterade till en biskop som prioriterar episkopal närvaro och delaktighet i utlandsförsamlingarnas liv. *Utredningens förslag anser vi motverkar ökad delaktighet på detta plan.*

Utredningens förslag tycks ytterligare understryka en enligt många observerbar trend att Svenska kyrkans centrala kanslifunktion i Uppsala alltmer gör anspråk på att vara "Svenska kyrkan". När en nytillträdd chef för informationsavdelningen på kyrkokansliet av kansliet själv presenteras som *Svenska kyrkans informationschef* är det antagligen ingen felskrivning utan snarare ett besvärande tecken på den syn på sig själv och kansliets uppgift som många av medarbetarna har. *Utredningens förslag bidrar till att otydliggöra kyrkokansliets roll.*

DEMOKRATI OCH MEDINFLYTANDE

Utredningen fokuserar på den del av demokrati och medinflytande som rör de centrala funktionerna (ett framtida "råd") och den nationella nivån (kyrkomöte). Detta är ett begripligt fokus för en utredning av denna art. Att säkerställa några utlandssvenskars betydelsefulla representation i viktiga beslutssammanhang anser vi viktigt. Att det skall ske enligt förslaget med stora ekonomiska konsekvenser (exempelvis resekostnader för den eventuellt valde som bor i Sydney) och orimligt stora administrativa förändringar (kyrkovalsreformerna) är inte berättigat i en tid som kräver kostnadsmässig återhållsamhet och koncentring på det väsentliga i vårt uppdrag som kyrka. *Utredningens förslag måste ifrågasättas både på grund av ekonomiska och administrativa konsekvenser.*

I utredningen, som ledamot, har utlandskyrkans många medlemmar varit representerade av Jan Winblad von Walter. Jan har gjort församlingarna delaktiga i delar av beslutsprocessen genom att efterfråga församlingarnas synpunkter och berätta om diskussioner och frågor under utredningens gång. Vi har uppfattat att svaren från den konsultrapport som föregick utredningen och de

synpunkter som majoriteten av församlingarna (och kyrkorådsordförandena) gett uttryck för, ändå inte tagits hänsyn till i utredningen. Skulle det vara så, att man inte lyckats ta till vara de synpunkter och önskemål från kyrkoengagerade utlandssvenskar ens i utredningen om demokrati, då är det allvarligt. Då blir det svårt att ta på allvar att de framtida valda ombuden från utlandsförsamlingarna kommer att kunna göra sin stämma hörd.

Medlemsbegreppet hamnar i fokus om det nationella kyrkovalssystem som skall möjliggöra val till vissa funktioner skall appliceras på utlandsförsamlingen. Att vara röstberättigad och valbar medlem i den lokala församlingen och att vara röstberättigad och valbar medlem i Svenska kyrkans nationella val är två helt olika saker som kommer att kräva dubbla medlemsbegrepp och medlemsregister. *Utredningen har inte tillräckligt behandlat förslagets konsekvenser för församlingarna i detta avseende.*

Att möjliggöra för Svenska kyrkans engagerade utlandsboende medlemmar att vara delaktiga i beslutsprocesser är betydelsefullt. Förslagets intention är mycket god. Vår erfarenhet som avlägset belägen församling är dock sådan att vi tvivlar på att effekten blir den som eftersträvas, åtminstone inte för oss församlingar långt bort. Erbjudande om samråd och utbildningar från utlandskyrkans kansli kan vi sällan tacka ja till på grund av kostnads-, tids- och avståndsmässiga skäl. Vi anar, i paritet med denna erfarenhet, att viljan att välja eller låta sig väljas till förtroendeuppdrag är mycket liten ifall den nominerade bor i andra världsdelar än Europa. *Detta är problem som inte tillräckligt behandlats i utredningen.*

Av våra engagerade medlemmar som gärna tar del i församlingens både praktiska och beslutsmässiga delar visar betydligt färre än riksgenomsnitt intresse för att rösta i kyrkoval. Det är ytterst tveksamt ifall tillhörighet till egen valkrets skulle öka detta intresse markant. Engagemanget och intresset är främst lokalt och regionalt och det är också där medinflytandeformerna skulle behöva utvecklas.

SUMMERING

Vi anser:

- * att utredningens förslag att tydligare knyta utlandsverksamheten till kyrkokansli och ärkebiskop bidrar till en otydlig kyrkosyn;
- * att förslaget inte ökar förutsättningarna till en tydligare gemenskap mellan församling och biskop, vilket är en för Svenska kyrkan grundläggande relation;
- * att förslaget bidrar till ett ökat demokratiskt inflytande för kyrkoengagerade utlandssvenskar men att det är tveksamt vilken betydelse detta ökade inflytande kan få i praktiken och ifall betydelsen står i proportion till de stora konsekvenser som förändringarna kommer att få;
- * att utredningen har svag verklighetsförankring i utlandsförsamlingens liv och villkor. Dess karaktär och verksamhet återges väl i utredningens kapitel 2 men vi uppfattar inte att förslaget sedan är utformat så att karaktären främjas och villkoren förbättras.

Melbourne 9 januari 2010

Roger Kalla, kyrkorådets ordförande

Per Anders Sandgren, kyrkoherde